

Vestvolden

Lars Ellgaard · Tuesday, December 18th, 1888

15 kilometer med spade og skovl

Som et cirkelslag rundt om byen indrammer Københavns befæstning store dele af Storkøbenhavn. Det enorme bygningsværk er et af verdens største fæstningsanlæg og det hidtil største stykke ingeniørarbejde i Danmarks historie. Det meste er anlagt i årene 1888-1892 for at forsvare hovedstaden mod et frygtet tysk angreb. Da byggeriet var på sit højeste, var det Danmarks største arbejdsplads med op til 2000 arbejdere. Gravearbejdet foregik 12-14 timer ad gangen med spade og skovl. Da arbejdet var færdigt havde man en 15 kilometer lang fæstningsvold med 23 batterier, samt beskyttelsesrum, skytsrum og ammunitionsmagasiner.

Den danske front

Avedøre rummer en vigtig del af dette fæstningsanlæg, Vestvolden. Den er verdensberømt i militærhistorisk sammenhæng for sine forskudte bunkers, "kaponierer", hvorfra man kunne beskyde fjenden langs med voldgraven i stedet for på tværs. Man talte således om "den danske front", der dengang var blandt de største og mest moderne i verden. Vestvolden udgjorde den besfæstede forsvarslinie, "enceinten", mod land. Enceinten bestod af en jordvold med standplads for skyts og en foranliggende voldgrav, der igen var beskyttet af en vold, "glaciet". Denne yderste vold udgjorde fjernforsvaret, som bestod af "batterier", betonanlæg bygget ind i jorden med krudtmagasin indeni og kanoner ovenpå. På den måde kunne man standse en indtrængende fjende i flere etaper.

Fredskrudt!

Langs Vestvolden er noget så specielt som fredskrudtmagasiner. De blev bygget i 1903-04 og brugt til opbevaring af granater og krudt uden for krigstid. For at undgå katastrofale gnister, når soldaterne gik på gulvene med deres jernbeslåede støvler, er gulvet asfalteret. Under Den første verdenskrig var volden fuldt bemandedt, 50.000 soldater sad klar med skarpladte våben og ventede på krigen. Heldigvis nåede den ikke til Danmark, og soldaterne kunne spare deres krudt!

Volden ophører som befæstning

Allerede ved forsvarsforliget i 1909 blev det besluttet at Vestvolden skulle udfases og ophøre som befæstning i 1922. Krigsteknologien havde indhentet funktionaliteten og under 1. Verdenskrig blev det tydeligt at den slags befæstninger ikke længere havde

sin gang på jorden. Trods det blev den udvidet under krigen bl.a. med sanitetsrum. Allerede i 1920 stoppede volden imidlertid som fæstningsværk, men blev dog stadig brugt til depot og træningsområde for militæret.

Jerngreb om København

Under Den anden Verdenskrig fik den en noget omvendt funktion: Tyskerne beordrede udgangsforbud i København mellem kl. 20.00 og 05.00. Københavnerne svarede igen med en folkestrejke og nedlagde arbejdet med henvisning til, at de "skulle passe deres kolonihaver inden spærretidens begyndelse"! Besættelsesmagten satte hårdt mod hårdt. De erklærede byen i belejringstilstand, lukkede for el, gas og vand, stillede tropperne op ved volden og afskar indfaldsvejene til København. Byen var forseglet, og københavnerne taget til fange i deres eget forsvarsværk. Men de holdt ud, og efter en uge måtte tyskerne gøre indrømmelser. Som visesangerinden Liva Weel sang i en allegori mellem ægteskabet og Den anden verdenskrig: "Den som holder sjælen rank kan aldrig blive træl/ingen kan regere det, som vi bestemmer selv".

Et rekreativt område

I 1970 blev Vestvolden overgivet til de kommuner den lå i, som kunne bruge den til rekreative formål. I 1996 blev volden fredet og i 2013 blev et større projekt for at få volden revitaliseret afsluttet. Det betød at voldgaden blev asfalteret og der blev opsat lys. Dele af de gamle befæstningsværker blev restaureret, og der blev lagt op til at civilbefolkningen skulle tage volden til sig bl.a. ved at anlægge cykelbaner, aktivitetsposter m.m. Derudover blev der opsat adskillige informationsskilte og udviklet spil, som skulle formidle voldens historie.

Du kan læse mere om volden i Søren Østergaards bog: *Langs Vestvolden I Hvidovre - Fra Syd Til Nord*, som kan købes på Forstadsmuseet

This entry was posted on Tuesday, December 18th, 1888 at 11:57 am and is filed under You can follow any responses to this entry through the [Comments \(RSS\)](#) feed. Both comments and pings are currently closed.